

Canadian Hungarian News... Entered as Second Class matter Gen'l Post Office, Ottawa, Ontario, Canada...

BRANTFORD BRIDGEVILLE CALDWELLVILLE CHIPPAWA CROWLAND FORT ERIE FORT WILLIAM GALT GILFILLAN HAMILTON HURON MONTREAL NEW WATERLOO NIAGARA FALLS ONTARIO OTTAWA PORT COLBORNE PORT ROBINSON ST. CATHARINES STURTEVANT WINDSOR WINNIPEG, Man. Yearly Subscription \$2.00 Foreign Countries \$2.50

Kelet-

Kanadai Magyar Újság

CANADIAN HUNGARIAN NEWS

Nyugat

BEKÉVÁS CANA CALGARY COALHURST EDMONTON ESTEVAN HALMOK KAPOVÁR LEASE LETHBRIDGE NORBURY OTTAWA PLUNKETT RAYMOND REGINA SASKATOON SASKATCHEWAN SOKRÁLOM ST. LAZARO SZÉKELYFÖLD SIBIA TÁBER VANCOUVER WAKAW WYBURN WHITEWOOD YORKTON

Kanadai Magyar Újság... Az egyetlen kétszer hetenként megjelenő független magyar sajtó Kanadában. Az Angol Birodalom legelterjedtebb magyar nyelvű lapja...

VOL. X. EVFOLYAM

375 HARGRAVE, ST. WINNIPEG

MANITOBA 1933. OKTOBER 27 PÉNTEK

No. 47 SZAM.

Hét fa-munkás életét követelte a Kelet-Kanadán végigszáguldó vihar

63 MILLIÓ FONT NIKKELT VÁSÁROLT A VILÁG KANADÁTÓL

NEM KELL ÜZEM-CSÖKKENTÉSTŐL TARTANIA A NIKKEL-BÁNYÁSZOKNAK ÉS MUNKÁSOKNAK — MIRE KELL A NEMETEKNEK UJABB 20 MILLIÓ FONT AZ "AGYU-FÉM"-BŐL? AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK VÁSÁROLT LEGTÖBB NIKKELT.

Beszámoltunk már arról hogy a kanadai nikkelt-export szigorú ellenőrzését követelte a közvélemény azon híreik kapcsolatában, hogy Németország állítolag kanadai nikkelt felhasználásával újabb háborúra készül. Az eltekintve, hogy az állig fel-fegyverzett országokkal körülvevett németeknek az ugynevezett békeszerződés értelmében ugyanannyi joguk van a fegyverkezésre, mint bármely más országnak — illetőleg a győzteseknek is régen le kellett volna szerezniök — természetesen behatárolt ismertettük olvasóinkkal a fejleményeket, hiszen egy újabb világ-katasztrófa veszedeleméről volt szó.

Annál nagyobb meglepetéssel értesülünk azután hogy nagyon is fogós kérdése vágtuk a nikkelt-exportot ellenkezőkkel együtt a fejlesztnek. Míg ugyanis általában véve a munkásság vezet a béke melletti megnyilatkozásokban, ez esetben tiltakozások hangzottak el éppen az érdekelte munkásság részéről. Kiderült ugyanis, hogy a nikkelt-bányászati és —feldolgozás kapcsán több ezer ember keres megállandóan a kényerét s kevés olyan iparág van, mely a válság ellenére is olyan sok embert foglalkoztatna, mint a nikkelt gyártás.

Szerencsére azonban sem a nikkelt-export ellenzőinek, sem pedig a keresetüket féltő munkásságnak nem volt komoly aggodalomra okuk. Azaz jobban mondva lehetetlen ellenérzést, hogy például az 1933 januárjától mostanáig külföldre szállított 63 millió font nikkelt mire használták fel; éppennyug nehéz volna megállapítani, hogy például a kanadai buzából katonáknak a vagy a békés lakosoknak sütnék-e kenyert? Ami a munkásság aggodalmait illeti, arra pedig megnyugtatóul közölhetjük, hogy az ország még virágzó gazdasági viszonyok idején sem engedhet meg magának azt a fénylő, hogy egy fövedelmű kiviteli iparágat leállítson: hát még a mai nyomorúságban!

Egy farmernek \$75,000-t egy vasutasnak 70,000-t hozott a szerencse

Míg a közelmúltban egy köztisztelőben álló mantobai magyar iparos 800 dollárt nyert szerencsés sorsjeggyel, már országos érdeklődést keltett Ira Kirk Crandall melletti farmer, aki kerekén 75 ezer dollárral lett gazdagabb az ir kórházak szerencsefuttatásán. Kirk számtal "Raymond" nevű lóra húzták ki és a farmer szerencséjére elsőnek futott be a paripa.

Még mielőtt a versenyt lefutatták volna, a farmer kábélátviteli ajánlatot kapott egy D. Stewart nevű angoltól, melyben négyezer dollárt ígért a szerencsés jégy feléért. Kirk bele is egyezett az alkuba, hogy azután a rákövetkező napi futtatás eredményként nem kevesebb, mint 70 ezer dollárt veszteszen. A "Raymond" ugyanis elsőnek ért célhoz, a kifizető díj pedig 150 ezer dollár volt.

Ugyancsak ritka szerencsével dicsekedhetik egy Ambrose

Végvonaglásában fűhöz-fához kapkod a kisanthant

BULGÁRIA ÉS LENGYELORSZÁG NEM HAJLANDÓK BELÉPÉSÜKKEL MEGHOSSZABBITANI A KISEBBSÉGNYUZÓK ÉLETÉT — A MEGSZÁLLOTT TERÜLETEK LAKOSSÁGÁN TÖLTIK KI BOSSZUJUKAT A BETOLAKODOTT KALANDOROK — ALAPOSAN MEGLEKÉZTETTÉK SZÓFIÁBAN TITULESCUT

Sorozatosa cikkekből számoltunk be a közelmúltban arról az újabb ismét fellángoló üldözésről, amellyel Prága, Belgrád és Bukarest bírbeljé ismét zaklatják a megszállott területek lakosságát. Most már nem is kell feltüntetni magyarnak lenni ahhoz, hogy minden ok nélkül bekísérjék az embereket, a fontos csupán az, hogy a cseh-országi, osztrákiai és regátheli be-toladott hivatalkók — és csendőrseregnek legyen valami oka a "beavatkozásra".

A kanadai angol nyelvű sajtó arra a kényelmes álláspontokra helyezkedik, hogy a középeurópai "kisebbségek" apró-cseprő bajjaival nem foglalkozhatik, mert az nem érdekli Kanadát. Viszont ugyanakkor Manion ott-tawai vasutügyi miniszter, mint a Népszövetség kanadai képviselője, hivatalosan is állást foglalt a kisebbségek békeszerződésileg biztosított jogai érdekében, ezzel is bizonyítván, hogy a kanadai lapok — enyhén szólva — tévesen ismerik az ország politikáját. Hogy a kisanthant magyar-üldözésének takargatására más oka lehet a kanadai angol lapoknak, azt bizonyítja például a németországi zsidóüldözés állandó nyilatgatása, noha ez sem számban, sem pedig arányban meg sem közelíti a megszállott területekről kivándorolt olvasóink előtt amennyi is ismert belpolitikai elégedetlenség tetejébe újabb külpolitikai balszerencse is üldözi a "felszabadítottakat". Franciaország tudvaleg maga is válságba került s a guruló frank már nem igényelhet olyan mennyiségben, mint eddig. A kisanthant magyar-üldözésére erre gondolnak egy merészet és újabb állami bevonásával szerették volna még jobban felújítani katonai terrortra és szemfényvesztésre alapított hármasszövetségüket.

Tallózás a nagyvilágban

BUNOS VÁROS BUENOS AIRES — SÁRKÁNYNYAL REPÜL EGY DAN — AERIDITA-HARC FOLYIK MANDZSURIÁBAN — DAGAD A CSEHEK ÉS OLÁHOK MUNICIÓ - PANAMÁJA

KELET-AFRIKÁBAN, a háború előtt német birtokba levő Daressalamban, most kezdődött annak a tömegpernek tárgyalása, amelynek hetenöt vádlottja — egy bennszülött által lakott falu egész férflakossága — volt. Azzal vádolták őket, hogy egy asszonyt és leányát, mert varázslóknak tartották őket, agyonverték. Hetvengy vádlottat szabadságvesztésre ítélték; a legkisebb büntetés hat hónap.

ANGLIA és Skótszág, azaz Nagybritánia vasutait jelek szerint közös igazgatás alá vonják, amittől a forgalom egységesítését várják. Bárha a vasutak nacionalizálása előreláthatólag nem jár nagy megtakarítással, az angol szigetország egyik leg-érgebb ló óta húzó problémáját fogja megoldani.

ARGENTINA fővárosában, Buenos Airesben a közelmúltban "népszámlálást" tartott a rendőrség a hivatásos betörők, kasszaifurók, hamisjátékosok a általában "genszterek" sorában, melynek eredménye egyenesen elképesztő. A két és egy negyedmillió lakosú városban ugyanis több mint százszor több, 12 ezer "hold-up" bandita, hateraz fehér rabzókatartó és ötezer játékbiztosítást foglalkoztatja a lakosságot.

AUSZTRIA forrongó napjainban, midőn az a kérdés izgatja a kis országot, hogy vajon a dunai államokkal vagy pedig Németországgal karöltve keresse boldogulását, kevesen vettek tudomást egy ritka adományozásról. Rotschild bankár ugyanis azzal a kijelentéssel, hogy a mai viszonyok között mindenkinek többet kell tennie a közért — 14 ezer hektár, azaz mintegy 35 ezer hektár területű alsósztriai birtokát az államnak adományozta.

DÁNIA fővárosából Kopenhágából jelentik: Jakobsen mérnök sárkányt szerkesztett, amellyel az elmúlt napokban folytatott kísérletei során száz láb magasságot ért el. Az óriási ernyőszerű sárkány területe 60 négyzet-yard. Erős szélnél négy embert bír el. Összesükva könnyen szállítható, mert súlya csupán 40 font. A repülő különleges szerkezetű állványban ül. A sárkány leszállásakor hasonlóan csukódik össze. Jakobsen a legközelebbi napokban át akarja repülni az Öresund tengerszorosra Dánia és Svédország között.

MANCHUKUOBAN, a Mész-kvából érkezett jelentés szerint kínai banditák legutóbb a viadomszok-charbin személyvonat utasai ellen merényletet követtek el s közülük hatvanat elraboltak. A banditák által folytatott harc során két európai életét veszítette. A mandzsu szárazföldi csapatok és a Sungari folyó-nál állomásozó japán ágyunaszádók támadást intéztek a banditák Charbinből délre fekvő főhadiszállása ellen. A harc során sok bandita elesett, egy lövészraktár felrobbant. A robbanás következtében negyvenegy háztrombadt.

TÖBB SZÁZEZER DOLLAROS KART OKOZOTT QUEBECBEN AZ ITÉLETIDŐ — NÁPOKIG AKADOZOTT A KÖZUTI, TÁVIRÓ ÉS TELEFON-FORGALOM — ÖREG FAKAT CSAVART KI TÖVESTŐL A DÜHÖNGŐ SZELVÉSZ

Az Ottawa-völgytől az Atlanti tengerpartig egyetlen szenvedő területté változott Kelet-Kanada a múlt szerdai vihar kor-bácsa alatt. Bár halálessetről csak New Brunswick" tartományból érkezett jelentés, Ontario is érezte a beköszönőtől mérgefogalmak hatását, bárha ebben a magyarlakta tartományban közel sem okozott akkora kárt az itéletidő, mint például Quebecben. Mégis több helyütt megakadt nemcsak a köz-uti forgalom, hanem még a táviró-szolgálat is.

Ottawa környékén, mintegy 50 mérföldes körzetben már többet pusztított a vihar. A birodalmi fővárost valóságilag eltemette a nedves hó, mely alól való-sággal úgy kellett kiadni Ottawát a hirtelenben mozgósított munkás-csapatoknak. Quebec tartomány nyugati felében még súlyosabb következményekkel járt a dühöngő időjárás váratlan betoppanása. Legalább ezer távbeszélő- és táviró-pózna hevert a földön és még Montreal uccáin is számtalan fát ledöntött a szelvény. A nedves hótömegek alatt megroppantak a villamos vezetékek, Montreal áramszolgáltatása teljes egy órán át szünetelt és több gyár napokig nem kapott elegendő ipari áramot.

Míg az Atlanti Óceánba leg-mélyebben benyúló Nova Scotia partjait dühös morajlással nyaldosták végig az emeletmagas-ságban tobzó hullámok, a leg-nagyobb szerencsétlenség New Brunswick tartományban történt. A Vihar Salmon folyó a-megy is őrvényes torkolatánál hét favágó nagyobb száfa ut-tajt usztatott, midőn váratla-nul utolérte őket a vihar. Mielőtt partra irányíthatók volna a ne-hézkésen kormányozható alkot-mányt, az ár egy láthatatlan ho-mokfövenyre sodorta a tutajt, majd pedig oly hirtelen emelkedett a folyó szintje, hogy ment-hetetlenül elsodorta az elemek

LEGUJABB HIREK

OTTAWABÓL fontos nyilatkozatot várnak a napokban, amennyiben Bennett miniszterelnök visszaérkezett nyugati körútról és azonnal tanácskozába kezdett miniszterével és államtitkárával. Elsősorban is a munkanélküliség csökkentésének kérdését várhatóan tárgyalják, továbbá a nagy érdeklődéssel kísért vasúti átrájk ügyében is mindenki Ottawától reméli az elintéztet.

SZINARANYAT loptak az észak-ontariói aranymezőkön és csempéztek át nagy mennyiségben az Egyesült Államokba amerikai banditák, mint az egy detroit-i bűnügyi tárgyalás folyamán kiderült. Az elmúlt fél év alatt nem kevesebb, mint 76 ezer dollár értékben adtak el görbe most szerzett kanadai szinaranyat az amerikaiak, akiknek büntetését most Ontarióban nyozza a rendőrség.

MEGBUKOTT adóemelési törvényjavaslata miatt a francia kormány és október 26-án Albert Sarraut hírlap-tulajdonost, a francia gyarmatosítási politika egyik régi vezérét bizta meg Lebrun kormánybiztársági elnök kormány-alkalissal. Paul-Boncour külügyminiszterrel együtt a régi kormány öt tagját visszatartotta az új miniszterelnök, aki megfogadta, hogy adóemelést nem fogja egysúlyba hozni az állambiztosítás költségvetését.

CSECSEMŐ-GYILKOSSÁGÉRT kutatnak Ontarióban egy rovtomtu börtöntiteltet, aki már több alkalommal követett el bűns merényletet kigyermek ellen és a múlt nyár folyamán titokzatosan módon eltűnt a fogház-ból. Toronto egyik személtelén egész éjszakai kutatás után akadtak a borz-almas sebekből borított 18 hónapos Freda Hillier holttestére és azóta 200 rendőri nyomozza a vadállatias gyilkost.

A HITLERISTA Németország Angliával is parázs vitába kezdett abból kifolyólag, hogy Noel Penier angol újságíró Münchenben letartóztatott. Anglia tiltakozott ez ellen a szokatlan eljárás ellen, a németek viszont az az válaszoltak, hogy egyszerű kémkedési bűnyügről van szó és aszerint fog-nak eljárni. Még az angol konzult sem engedték a bebörtönzött újságíró cel-lájába.

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK egész területén élénk figyelemmel kísérik az NRA mozgalom sikerét, annál is inkább, miután egyes államok felelős vezetői is csatlakoztak a sajtó egy részének azon állásfoglalásához, hogy Roosevelt tervei nem hozták meg a hozzájuk fűzött várakozásokat. Ezzel kapcsolatban azt híresztelik, hogy Roosevelt elnök teljesen átvesztve az NRA-t irányító tisztikart.

CUBA lakosságának megpróbáltatásai úgy látszik nem értek véget, amennyiben ismét országos zavarások nyugtalansították a forradalommal épp-en eleget látott cubaiakat. Újabb kormányváltásról is érkezik hír és állí-tólag a forradalmat előkészítők helyett egészen ismeretlen politikai "meg-váltók" bizottsága vennie át az uralmat.

WILLINGDON volt kanadai főkörmányzó s jelenleg indiai alkirály fia ellen Indiába utazása előtt merényletet tervezett Londonban egy hindu. 18 inch hosszú törrel akarta leszúrni Willingdon főt s korz reggeli órákban, de a fiatal Ratondone-t már nem találta lakásán.